

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ІНЖЕНЕРІЇ МАШИН, СПОРУД І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МЕХАНІКИ

ЗАРИВЕННИЙ АНДРІЙ РОМАНОВИЧ

УДК 656.02

**ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ
ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ІЗОТЕРМ-С»)**

275.03 – транспортні технології (на автомобільному транспорті)

Автореферат

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль
2019

Роботу виконано на кафедрі транспортних технологій та механіки Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

Керівник роботи: кандидат технічних наук, доцент кафедри транспортних технологій та механіки
Вовк Юрій Ярославович,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,

Рецензент: кандидат технічних наук, доцент кафедри технічної механіки та сільськогосподарських машин
Олексюк Василь Петрович,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 23 грудня 2019 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії №20 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м. Тернопіль, вул. Руська, 56, навчальний корпус №4, ауд. 402

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Стабільна й ефективна робота комплексу вантажних автоперевезень є найважливішою умовою життєзабезпечення багатогалузевої економіки і реалізації основних напрямків соціально-економічного розвитку.

Під єдністю транспортної системи варто розуміти особливу структурну побудову, що дозволяє з найменшими витратами, раціонально використовуючи переваги кожного виду транспорту, досягати головної мети - формування ринку транспортних послуг, цілком задовольняючи споживчий попит.

Актуальність теми. Автомобільний транспорт є єдиним видом транспорту, здатним здійснювати автоперевезення вантажів у прямому сполученні «від дверей до дверей» - без зайвих вантажно-розвантажувальних операцій. Ця його специфічна особливість доповнюється ще одним важливим фактором - здатністю забезпечувати швидку і ефективну доставку вантажів у пункти призначення.

Останній фактор реалізується тим краще, чим чіткіше буде організовано виконання всіх робіт з підготовки і забезпечення перевізного процесу.

Специфіка автомобільних перевезень як сфери економіки полягає в тому, що вона сама не виробляє нової продукції, а тільки бере участь у її створенні, забезпечуючи сировиною, матеріалами, обладнанням виробництво і, доставляючи готову продукцію споживачеві, збільшуючи тим самим її вартість на величину транспортних витрат, що включаються в тарифи автоперевезень. Відношення сумарних транспортних витрат до повної вартості продукту в споживача називають коефіцієнтом транспортної складової. Він відіграє важливу роль у вирішенні проблеми оптимізації територіальної організації продуктивних сил.

Вирішення цих складних завдань вимагає негайного вдосконалення шляхів підвищення ефективності використання рухомого складу та методів і структур управління транспортним процесом як на макро- так і на мікрорівні, впровадження новітніх транспортних технологій вантажоперевезень, формування ефективних гнучких транспортних систем різного рівня складності та ін. Внаслідок недостатнього досвіду роботи в ринкових умовах, інерційності керівництва вищих органів управління транспортом, складні задачі управління транспортною діяльністю вирішуються часто методом «спроб і помилок», особливо на регіональному рівні. Завдяки цьому дослідження актуальних питань по підвищенню ефективності використання рухомого складу та вдосконалення організаційно-економічних механізмів управління транспортною діяльністю, вивчення зарубіжного досвіду та розробка рекомендацій щодо оптимізації процесу перевезень вантажів та формування ефективних транспортних систем має не лише теоретико-пізнавальне, а й господарсько-практичне значення.

Об'єктом дослідження є парк рухомого складу ТзОВ «Ізотерм-С».

Предметом дослідження є технологія та організація перевезень полістирольних плит.

Метою дипломного проектування є опрацювання теоретичних і розробка методичних положень та практичних рекомендацій щодо шляхів підвищення ефективності використання рухомого складу ТзОВ „Ізотерм-С” при здійсненні перевезень полістирольних плит.

Методи виконання роботи: розрахунково-експериментальні, основні положення теорії міських пасажирських перевезень, математична статистика і лінійна алгебра.

Наукова новизна отриманих результатів: полягає в раціоналізації вантажних перевезень.

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичний базис формування транспортної системи;
- аналіз діяльності підприємства, забезпечення перевезень на підприємстві;
- аналіз використання рухомого складу, транспортно-експедиційної діяльності підприємства;
- дослідження обсягів перевезень та вантажообороту при перевезенні;
- провести розрахунок показників роботи транспортних засобів на маршрутах перевезень;
- розрахувати собівартість перевезень вантажів та витрат на перевезення.

Практичне значення отриманих результатів.

На основі дослідження діяльності підприємства раціоналізовано вантажні перевезення на конкретному підприємстві.

Апробація. Окремі результати роботи доповідались на XIV Міжнародній науково-практичній конференції (м. Кривий Ріг, 12 листопада 2019 року).

Структура роботи. Робота складається з розрахунково-пояснювальної записки та графічної частини. Розрахунково-пояснювальна записка складається з вступу, 7 частин, висновків, переліку посилань та додатків. Обсяг роботи: розрахунково-пояснювальна записка – 85 сторінки формату А4, графічна частина (ілюстративний матеріал) – 9 аркушів формату А4.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Робота присвячена вивченню ступеня впливу різних обсягів руху на експлуатаційні та економічні показники ТОВ «Назар-Транс» з різними варіантами проектування та вибір найбільш оптимального з них.

В **першому розділі** розглянуто теоретичні основи формування транспортної системи, зокрема, суть автомобільного транспорту та транспортні послуги; транспортну систему України, показники роботи; особливості правового регулювання перевезень.

В **другому розділі** проведено аналіз діяльності підприємства, зокрема, дано загальну характеристику діяльності підприємства, забезпечення перевезень на підприємстві, проведено аналіз техніко-експлуатаційних показників використання рухомого складу, розглянуто транспортно-експедиційну діяльність підприємства.

В **третьому розділі** здійснена раціоналізація перевезень рухомим складом підприємства, зокрема, досліджено обсяги перевезень та вантажообороту при перевезенні; проведено розрахунок показників роботи транспортних засобів на маршрутах перевезень; розрахунок собівартості перевезень вантажів та витрат на перевезення.

В спеціальній частині представлено варіанти механізації навантаження та розвантажування.

В наступному розділі обґрунтовано ефективність проектних рішень.

У розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» розроблено шляхи із покращення умов праці та розглянуто питання безпеки в надзвичайних ситуаціях.

У розділі «Екологія» розглянуто питання екології, що стосуються проекту, а також запропоновано заходи зі зменшення забруднення довкілля.

ВИСНОВКИ

1. Складовою частиною транспортної системи регіону є ТзОВ «Ізотерм-С», яке використовуючи власний автотранспорт здійснює перевезення продукції власного виробництва – пінополістирольних плит згідно замовлень в різних областях України.
2. У власності підприємства є такі споруди: ремонтна майстерня, загальною площею 589,3 кв.м.; склад палива і мастильних матеріалів, загальною площею 28,4 кв.м.; гараж для легкових автомобілів, загальною площею 138,9 кв.м. Під розміщення та обслуговування об'єктів ТзОВ «Ізотерм-С» орендує земельну ділянку загальною площею 1,03 га. Парк транспортних засобів налічує 36 автомобілів.
3. Обсяг перевезень ТзОВ «Ізотерм-С» за 2016 рік – 16,3 тис. тонн, а в 2017 році зріс в 1,5 рази і вже становив 23,6 тис тонн перевезеного вантажу. Порівняно з 2017 роком обсяг перевезень за 2018 рік суттєво не змінився і становив 22,3 тис тон. Таке коливання обсягу спричинене підвищенням попиту на продукцію підприємства – пінополістирольних плит та розширення мережі споживачів – будівельних та торгових компаній.
4. У ТзОВ «Ізотерм-С» в 2018 році постала проблема оновлення автомобільного парку, оскільки автомобілі вважалися старими, що негативно впливало на обсяги перевезень продукції товариства. Підведення підсумків роботи автотранспорту ТзОВ «Ізотерм-С» свідчать про великі резерви підвищення ефективності роботи вантажних автомобілів. Перевагу треба надавати, в першу чергу, автомобілям великої вантажопідйомності та автопоїздам з збільшеним об'ємом кузова для перевезення пінополістирольних плит з малою об'ємною масою.
5. Підприємство ТзОВ «Ізотерм-С» має досить великий вантажооборот незважаючи на відносно малу кількість автопарку та навантажувально-розвантажувальних засобів. Основними замовниками пінополістирольних плит торгової марки «Століт», виробництво якого налагоджено ТзОВ «Ізотерм-С» в с. Варковичі Дубенського району Рівненської області є філія товариства (м. Луцьк), склад-магазин в м. Шепетівка (Хмельницька обл.), та „Укрспецтехніка" (м. Київ)
6. Сфера доцільного застосування автомобілів певної вантажопідйомності залежить від собівартості 1 ткм. Чим менша собівартість, тим ефективніше

застосування автомобілів для заданих умов експлуатації. На основі величини собівартості одиниці транспортної роботи та зведених витрат сформований парк транспортних засобів для перевезення пінополістирольних плит на маршрутах перевезень: м. Рівне – м. Київ – автомобілі МАЗ 631705-230 в кількості 3 одиниці; м. Рівне – м. Шепетівка – один автомобіль ЗіЛ-6309 НО; с. Варковичі – м. Луцьк – один автомобіль МАЗ 630308-020.

7. Доцільність здійснення транспортного обслуговування підприємств рухомим складом ТзОВ «Ізотерм-С» при перевезенні пінополістирольних плит було обґрунтовано проведеними економічними розрахунками. При цьому, результатом діяльності підприємства в даному сегменті надання послуг є отримання доходів – 911507,7 грн. Витрати пов'язані з організацією перевезень пінополістирольних плит складають - 809429,9 грн. Прибуток від здійснення перевезень пінополістирольних плит рухомим складом ТзОВ «Ізотерм-С» складає 102077,8 грн. Рівень рентабельності при цьому задовільний і складає 12,6 відсотків.
8. Запропоновані заходи з охорони праці, безпеки життєдіяльності та екології дозволять забезпечити соціальну відповідальність підприємства як перед своїми працівниками, так і суспільством.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

1. Вовк Ю.Я., Ляшук О.Л., Мосейко Ю.В., Хавтур П.В., Заривенний А.Р. Дорожній рух та його безпека: Програма «нульова смертність на дорогах» // Транспортна безпека: правові та організаційні аспекти: матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 12 листопада 2019 року). Кривий Ріг, 2019. 346 с. – С. 71-74.

АНОТАЦІЯ

Заривенний А.Р. Дослідження діяльності підприємства та раціоналізація вантажних перевезень (на прикладі ТОВ «Ізотерм-С») – Рукопис.

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 275.03 – транспортні технології (на автомобільному транспорті). – Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, – Тернопіль, 2019.

В першому розділі розглянуто теоретичні основи формування транспортної системи, зокрема, суть автомобільного транспорту та транспортні послуги; транспортну систему України, показники роботи; особливості правового регулювання перевезень.

В другому розділі проведено аналіз діяльності підприємства, зокрема, дано загальну характеристику діяльності підприємства, забезпечення перевезень на підприємстві, проведено аналіз техніко-експлуатаційних показників використання

рухомого складу, розглянуто транспортно-експедиційну діяльність підприємства. В третьому розділі здійснена раціоналізація перевезень рухомим складом підприємства, зокрема, досліджено обсяги перевезень та вантажообороту при перевезенні; проведено розрахунок показників роботи транспортних засобів на маршрутах перевезень; розрахунок собівартості перевезень вантажів та витрат на перевезення.

В спеціальній частині представлено варіанти механізації навантаження та розвантажування. В наступному розділі обгрунтовано ефективність проектних рішень. В роботі також розроблено заходи з охорони праці, безпеки життєдіяльності та екології. аналіз транспортної системи та організація перевезень вантажів у міжнародних напрямках, розглянуто державне управління діяльністю підприємств автомобільного транспорту, показники роботи автотранспорту.

Ключові слова: вантажні перевезення, раціоналізація, транспорт, вантаж.

ANNOTATION

Zaryvennyy A.R. Research of the activity of the enterprise and rationalization of cargo transportation (on the example of Isotherm-S LLC) - Manuscript.

Thesis for master's degree in specialty 275.03 - transport technologies (in road transport). - Ternopil Ivan Puluj National Technical University, - Ternopil, 2019.

The first section discusses the theoretical foundations of the formation of the transport system, in particular, the essence of road transport and transport services; transport system of Ukraine, performance indicators; Features of legal regulation of transportation.

The second section analyzes the activity of the enterprise, in particular, gives a general description of the activity of the enterprise, providing transportation at the enterprise, analyzes the technical and operational indicators of the use of rolling stock, considered the transport and freight forwarding activity of the enterprise. In the third section rationalization of transportations by rolling stock of the enterprise is carried out, in particular, the volumes of transportations and cargo turnover during transportation are investigated; the performance of vehicles on transportation routes was calculated; cost calculation of freight transportation and transportation costs.

The special part presents options for mechanization of loading and unloading. The next section substantiates the effectiveness of design solutions. The work also elaborates measures on occupational safety, life safety and ecology. analysis of the transport system and the organization of cargo transportation in international directions, the state management of the activity of road transport enterprises, the performance of motor transport.

Keywords: freight transportation, rationalization, transport, loading.